

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“
Miercurea, „Cassa de păstrare“ Săliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“
Cohalm, „Economul“, „Făgeșana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“,
„Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“,
„Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“,
„Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărandeana“ și „Zlătneana“.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 27 August 1905.

Nr. 35.

Conferența IV a Băncilor noastre.

Din incidentul serbărilor mari ce s'au aranjat în Sibiu în zilele din urmă cu ocaziunea inaugurării Muzeului și expozițiunii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, s'a întrunit Mercuri, la 24 August a. c., și a IV-a Conferență a Directorilor Băncilor române asociate.

La invitarea Delegațiunii Băncilor s'au prezentat în această zi, în sala festivă a Muzeului, nu numai directorii majorității preponderante a Băncilor asociate, ci totodată și un număr considerabil de reprezentanți ai altor institute de credit românești, cari până acum nu au aparținut asociațiunii Băncilor noastre, și au deliberat după desbateri serioase o considerabilă serie de chestiuni de deosebită importanță pentru dezvoltarea organizațiunii noastre economice-financiare.

Până la încheierea acestui număr al revistei noastre, Procesul verbal al Conferenței încă nu a fost redigat și verificat, și astfel trebuie să amânăm publicarea lui pentru numărul viitor.

Credem însă, că va fi de interes pentru cetitorii nostri, dacă îi vom servi și până atunci cu câteva informațiuni asupra lucrărilor Conferenței. Vom da deci în cele următoare un scurt raport despre decursul ei.

* * *

Conferența a fost deschisă la oarele 10 a. m. de prezidentul Delegațiunii, Dl Part. Cosma, care a ocupat masa prezidială împreună cu membrii Delegațiunii, Domnii: Dr. Nic. Oncu, directorul „Victoriei“ din Arad, Dr. T. Mihali, deputat dietal și directorul „Someșanei“ din Dej, și cu Dl Dr. Cornel Diaconovich, secretarul Delegațiunii.

După deschiderea ședinței, Dl Ioan I. Lăpădatu a dat cetire raportului prezentat

de Delegațiune, al cărui cuprins în partea sa primă este aproape identic cu articolele publicate în „Revista Economică“ (Nr. 28—34) sub titlul „Conferența Băncilor noastre“, iar în a doua parte conține un scurt raport asupra activității Delegațiunii dela 1903 încoace, și propunerile acesteia ce au fost prezentate Conferenței de care vorbim.

Credem de interes a reproduce această parte a raportului, în întreg cuprinsul ei:

În cele de până aci — se zice în raportul Delegațiunii către Conferență — am înșirat toate hotărârile de interes principal ale ultimei Conferențe și am arătat și condițiunile și marginile între cari aceste hotărâri au fost observate și realizate de către singuraticile bănci asociate.

Nu încapă îndoială că și cei din urmă doi ani decurși dela Conferența din 1903, remarcă o treaptă de progres în consolidarea institutelor noastre financiare. Îndeosebi dezvoltarea considerabilă a rezervelor de efecte, sporul însemnat al numărului reviziunilor făcute prin experții asociațiunii noastre, și în fine reducerea etalonului la afacerile active ale unui număr mare de bănci — tot atâtea reforme inițiate de Conferențele din trecut — sunt o dovadă eclatantă că organizația noastră întemeiată la 1898 a fost o instituțiune pe cât de necesară pe atât de folositoare, și îndeosebi împrejurarea, că asocierile întemeiate ulterior de institutele neromânești din țară, conduse de specialiștii cei mai de frunte, și-au stabilit un program aproape identic cu al nostru și au pășit pe aceeș cale, pe care am umblat noi deja cu ani înainte, ne-a putut convinge și despre aceea, că asocierea Băncilor române a fost pusă pe baze sănătoase.

Cu toate acestea este un fapt incontestabil, că hotărârile ultimei Conferențe, după cum am arătat la locul său, nici pe departe

nu au fost observate în cadrul gestiunii singuraticelor bănci în măsura, în care se putea aștepta, și din această cauză conferența IV întrunită acum, credem, că va avea să insiste din nou și în mod și mai hotărît pentru realizarea reformelor de consolidare inițiate de Conferențele anterioare. Vom prezenta deci în acest înțeles un proiect de deciziune.

Mai rămâne acum să raportăm despre activitatea Delegațiunii din cei din urmă doi ani.

După conferența din Octomvrie 1903, biroul Delegațiunii a comunicat hotărârile acesteia prin un circular tuturor Băncilor asociate, cari aproape toate au și declarat adevărata lor principială la singuraticile deciziuni. Pe această bază Biroul Delegațiunii a adresat băncilor asociate un circular nou, prin care le-a dat înviațiuni mai amănunțite pentru executarea hotărârilor luate, și în special le-a trimis un memorandum mai vast în chestiunea sistemizării penziunilor pentru funcționarii de bancă.

Cât pentru deciziunea referitoare la mobilizarea împrumuturilor ipotecare, despre care am vorbit la alt loc mai pe larg, a intrat în pertractări cu institutul „Albina“, care apoi, în conțelegere cu biroul Delegațiunii, a trimis tuturor Băncilor române o instrucțiune amănunțită pentru realizarea cesiunilor inițiate de Conferență ale împrumuturilor ipotecare.

Ce privește publicațiunile Delegațiunii, amintim că „Revista Economică“ s'a continuat în aceleași condițiuni ca și în trecut și a căutat să țină cercurile conducătoare ale institutelor noastre în curent cu toate chestiunile ce le privesc. Prețul de prenumărare al acestei reviste a fost redus la K 12 anual, după-cum s'a decis în ultima Conferență în presupunerea că băncile asociate se vor conforma hotărârii de a prenumăra „Revista Economică“ pentru toți membrii direcțiunii lor și ai comitetelor de supraveghiere. Această așteptare însă nu s'a realizat, ci numărul abonamentelor a rămas tot cel vechiu. Cu toate acestea Delegațiunea a susținut deciziunea luată și nici de astă-dată nu cere schimbarea ei.

Spre a înlesni popularizarea lucrărilor mai importante apărute în revistă, Delegațiunea s'a văzut îndemnată a înființa o publicațiune colectivă sub numele „Biblioteca Băncilor“, în care au fost reeditate până acum următoarele scrieri:

„Studii de contabilitate“ de I. I. Lăpădatu;
„Băncile române din Ungaria și Transilvania“ de C. Popp;

„Efectele publice“ de Ioan I. Lăpădatu.

Totodată s'au luat dispozițiuni, ca în timp apropiat să se publice în „Biblioteca Băncilor“ și un scurt Compendiu de Contabilitate de bancă, ca pe această cale cunoștințele trebuincioase pentru conducerea și administrarea institutelor de credit să devină cât mai ușor accesibilă pentru toate acele cercuri, cari participă astăzi la activitatea Băncilor noastre și ca aceste cunoștințe să li-se mijlocească în o formă care cu încunjurarea teoriilor greoaie, să țină cont îndeosebi de trebuințele noastre practice și actuale.

Dela 1903 încoace Delegațiunea a mai editat și o altă scriere: „Drepturile, datorițele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghiere“ de Alfred Kormos, traducere de Const. Popp.

Din *fondul Delegațiunii* s'au acoperit numai cheltuielile împreunate cu editarea publicațiunilor înșirate.

În anul din urmă Biroul Delegațiunii s'a ocupat mai ales cu pregătirile expozițiunii Băncilor, aranjată din incidentul inaugurării Muzeului „Asociațiunii“.

Această expozițiune, la care au participat 76 bănci românești, a cucerit interesul și atențiunea unui număr mare de vizitatori și a fost lăudată mai ales de publicul mai inteligent și mai cu pricepere pentru asemenea lucruri. Invităm și pe Domnii reprezentanți ai institutelor, cari s'au întrunit în această Conferență, și pentru cari cifrele și liniile tabelor expuse vorbesc o limbă foarte elocventă, să studieze cu toată aprofundarea prima noastră expozițiune, și-i asigurăm, că vor avea ocaziune a se convinge, că organizațiunea noastră financiară, mai ales în anii din urmă, a luat un puternic avânt de consolidare pe baze cât se poate de reale.

Nu putem lăsa iară observare, că expozițiunea s'ar fi putut prezenta în condițiuni și mai multămitoare și anume s'ar fi putut încunjura unele defecte observate, dacă, toate băncile, invitate la participarea și la trimiterea datelor încă din primele săptămâni ale anului curent, s'ar fi conformat acestei invitații fără întârzieri mai mari. Unele însă au trimis datele abia în preseara inaugurării expozițiunii și din această cauză o parte a lucrărilor, mai ales tablourile generale, au trebuit făcute în grabă mare. Astfel nu e de mirare, că nu s'au putut încunjura unele greșeli.

Această expozițiune, și împrejurarea că era de prevăzut, că din incidentul serbărilor aranjate în anul curent de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“

și de altminterlea s'ar fi întrunit în Sibiiu cea mai mare parte a Directorilor Băncilor noastre, — au îndemnat Delegațiunea a convocă Conferența IV deja în anul acesta și nu cum se decisese, în anul viitor.

Deși serbările amintite nu pot fi considerate ca un mediu priincios unei lucrări de caracterul agendelor Conferențelor noastre, credem totuș că atât pentru expozițiunea Băncilor, cât și din cauză că Delegațiunea cere de astăzi o hotărîre principială, pe a cărei bază vreă să prezinte în timp apropiat un proiect pentru schimbarea organizațiunii noastre, până acum mai mult incidentale și libere, într'o organizație stabilă de reuniune sau asociațiune formală, — directorii prezenți vor aprobă convocarea acestei conferențe cu rezerva ca în senzul hotărîrii din 1903 să se convoace conferența și la 1906, când apoi va aveă să decidă definitiv asupra amintitei chestiuni de organizare, eventual prin aprobarea statutelor ce vor fi a se redigiă.

* * *

În firul celor expuse — încheiă raportul — ne luăm voia a Vă prezintă următoarele propuneri:

1. Să binevoiți a luă act de acest raport;
2. Să aprobați convocarea înainte de termenul fixat la 1903 a Conferenței de astăzi;
3. Să aprobați lucrările Delegațiunii înșirate în acest raport și îndeosebi:

a) dispozițiunile luate pentru executarea hotărîrilor Conferenței din 1903;

b) editarea publicațiunilor amintite cu cheltuiala fondului Delegațiunii;

c) aranjarea expozițiunii Băncilor;

4. Să susțineți hotărîrile principiale luate în conferența din Octomvrie 1903, și să recomandați din nou Băncilor asociate observarea și realizarea lor; anume:

a) să insistati pentru *mobilizarea* cât mai apropiată în cadru cât mai larg a *împrumuturilor ipotecare* pe calea cesiunii la un institut, care emite scrisuri fonciare;

b) să recomandați Băncilor ca să profite în număr cât mai mare de instituțiunea revizorilor experți;

c) să înoiți propunerea Conferenței din 1903 referitoare la sistemizarea *penziunilor* pentru funcționarii de bancă;

d) să invitați instituttele asociate din nou la dotarea *fondului cultural* al băncilor;

e) să atrageți atențiunea publicului și cu această ocaziune la împrejurarea, că fon-

darea de *Bănci noue românești*, cari nu sunt reclamate prin interese reale ale poporului nostru, la nici un caz nu va puteă întări organizațiunea noastră financiară;

f) să recomandați Băncilor asociate să continue între cadrele posibilității *cu reducerea etalonului*; în fine

5. Să decideți în principiu, dacă aflați de bine a dà asociării de pân'aci a băncilor noastre pentru viitor un caracter mai stabil prin înființarea unei reuniuni sau a unei asociațiuni formale conform codicelui comercial, și încât Conferența se va pronunță pentru o asemenea schimbare, să însărcinați Delegațiunea cu redigiarea unui proiect de statute și să o autorizați a convocă în anul viitor toate instituttele române de credit la o adunare generală de constituire.

Sibiiu, 22 August 1905.

Cosma m. p.,
prezident.

Dr. C. Diaconovich m. p.,
secretar.

Pentru studiarea acestui raport și prezentarea unui proiect de diciziune Conferența a exmis o comisiune de 7 membri și apoi a ridicat prima ședință.

După aceste Dl I. I. Lăpădatu a ținut o interesantă Conferență asupra politicei de discount, care a fost ascultată cu mare atențiune și în urmă viu aplaudată de reprezentanții Băncilor noastre și de un număr pu- vlic ascultător.

La oarele 4 p. m. s'a ținut a doua ședință, în care referentul Comisiunii de 7, Dl P. Petrescu a prezentat propunerea Comisiunii de a primii, cu unele întregiri, toate propunerile înaintate de Delegațiune, ceea ce Conferența a și enunțat după serioase debateri, în decursul cărora aceste propuneri au fost întregite cu mai multe amendamente importante.

Textul hotărîrilor luate le vom publică în numărul viitor deodată cu întreg procesul verbal al Conferenței, și apoi îl vom supune și unei aprecieri mai aprofundate.

* * *

Expozițiunea Băncilor, care formează unul dintre cele mai interesante și reușite despărțăminte, a fost vizitată de toți reprezentanții Băncilor, cari și-au exprimat deplina lor recunoștință asupra aranjamentului făcut de organele delegațiunii. Și alți bărbați competenți dela noi și din Regatul român au avut numai cuvinte de laudă pentru această secțiune a expozițiunii, a cărei descriere amă-nunțită o vom dà la proxima ocaziune.

Relațiunile comerciale dintre Austro-Ungaria și România.

De curând a apărut raportul conzulatului general din Viena asupra relațiilor comerciale dintre Austro-Ungaria și România. Acest raport constată că dintre toate țările situate la sudul și estul monarhiei Austro-Ungare, România este cea mai importantă pentru comerțul său exterior, și dacă s'ar scădea cărbunii de pământ și produsele agrare din comerțul cu Germania, s'ar recunoaște lesne că Austro-Ungaria are tot atâta interes cât și România la încheierea unui bun tractat de comerț.

Raportul trece în revistă principalele mărfuri cari formează obiectul traficului între Austro-Ungaria și România, dând următoarele informațiuni interesante.

România importează anual în medie pentru 6.373,000 lei, din cari pentru 1.047,532 lei din Austro-Ungaria. În schimb România exportează în cereale și produse făinoase, în medie, 223,093,000 lei, din cari 26.657,000 lei în Austria, 124.000,000 lei în Belgia, 24.000,000 lei în Anglia și 16.000,000 lei în Italia.

Austro-Ungaria impoartă cerealele și făinoase în medie pentru 105.000,000 lei; în această cifră sunt cuprinse 25,770,000 lei înregistrați la rubrica „Veredlungsverkehr” (vezi mai jos). România participă la această importatiune cu 25.596,000 lei, mai cu seamă cu fasole și malt (adecă aproape $\frac{1}{4}$).

Exportatiunea austro-ungară în cereale și făinoase este în medie de 190.320,000 lei, din care 22.000.000 înregistrați la rubrica „Veredlungsverkehr”. România participă la această cifră numai cu 2.166,000 lei, mai cu seamă cu fasole și malt (adecă aproape 1%).

În tariful vamal austro-ungar se află o dispozițiune sub titlul „Veredlungsverkehr”, după care unele produse pot fi importate cu scutire de vamă pentru a fi transformate în țară cu condiția însă ca materia transformată să fie reexportată în țara de origină prin acelaș punct vamal, astfel de pildă grâul spre a fi transformat în făină, etc.

În cursul anilor trecuți, zice raportul conzular, Ungaria, pentru a favoriza fabricile de făină indigene, tolerase ca grâul românesc, sârbesc sau rusesc să fie importat franco de vamă și reexportat sub formă de făină către orice țară. Sub scutul acestei toleranțe, morile ungurești importaseră în 1898 de pildă, pentru 19.000,000 lei grâul românesc, și în 1890 pentru 10.000,000 lei.

În urma reclamațiilor Austriei și atunci când cu compromisul, Ungaria a suprimat această interpretare prea largă a „Veredlungsverkehr”-ului.

Actualmente importatiunea grâului românesc la această rubrică este absolut nulă și desigur și industria fabricațiunei făinei s'a dezvoltat îndeajuns pentru a îndeplini trebuințele țării.

E de remarcat că Austro-Ungaria, cu toată întinderea teritoriului ei nu exportează decât pentru 190.520,000 lei produse făinoase, pe când România exportează pentru 223.093,000 lei de aceleași produse. Aceasta se explică prin faptul că Austria singură nu produce îndeajuns pentru consumațiunea ei și că e nevoită să-și acopere deficitul cumpărând produse ungurești.

În 1904, de pildă, Austria impoartă din Ungaria 18.644,772 chintale de produse făinoase diverse și 122,417 chintale de malt, pe când nu exportă în Un-

garia decât 231,126 chintale metrice de aceleași produse și 4000 chintale metrice de malt.

Să trecem la comerțul cu vite, care prezintă o importanță deosebită. Raportul arată că România a importat în cursul acestor 6 ani din urmă în medie pentru 2.261,000 lei animale vii, din care 1.719,000 lei, adecă aproape totalul întreg, în Austro-Ungaria. În schimb, România a exportat în mijlociu pentru 4.640,000 lei vite vii, dintre care 989,000 lei în Austro-Ungaria.

E curios a constata că România importează mai multe vite din Austria decât exportează.

Comerțul exterior de vite al României nu pare a fi în raport cu bogăția sa, căci ea posedă în 1900—1902:

2.559,526 vite cornute, în valoare de 250.000,000 lei	
5.655,444 oi	46.000,000 „
1.709,105 porci	60.000,000 „

ceea ce pare a dovedi că severitățile veterinare împedecă cam pretutindeni exportul vitelor.

Să examinăm acum statistica austro-ungară în cursul aceluiași ani dela 1898—1903.

Austro-Ungaria impoartă în medie pentru 38.000,000 lei vite și România nu participă la această cifră decât cu neînsemnata sumă de 800,000 lei, mai cu samă cu oi, pe când Sârbia participă cu 12.700,000 lei boi, 11.102,000 lei porci și 1.476,000 lei tauri și vaci.

E în acest contrast o anomalie care ar putea fi examinată. Importatiunea sârbească constă numai din vite tinere, menite a fi crescute și îngrășate cu rămășițele marilor fabrici de zahăr și alcool ale Ungariei, și în urmă să fie exportate fie pe piața Austriei, fie în străinătate.

Austro-Ungaria a exportat în medie în cursul aceluiași 6 ani pentru 139.600,000 lei și România a participat la această cifră cu 3.898,000 lei. Restul exportatiunei austro-ungare este aproape exclusiv absorbit de Germania. Austria este tributară Ungariei atât pentru cerealele sale cât și pentru alimentarea ei cu vite: în 1904 Austria primia din Ungaria: 365,000 capete de vite mari, 144,000 oi și 365,000 porci mai mult decât impoartă.

Noul tractat de comerț cu Germania, deja negociat dar încă nesancționat, cuprinde o însemnată ridicare a taxei de intrare asupra vitelor precum și restricțiuni veterinare. Este dar probabil că Ungaria va cultivă cu mai multă grijă piața austriacă. Totuș, Viena mai cu seamă, a cărei alimentare cu vite de măcelărie e neîndeplinită, ar primi cu favoare orice măsură care ar înlesni importatiunea vitelor românești.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 25 August 1905.

În piața internă de bani cererea continuă a fi mare, în urma căreia procentul de discount încă este în continuă creștere cu deosebire cu apropierea ultimei. În Budapesta cel mai ieftin izvor de bani este actualmente Banca Austro-Ungară, către care grăvitează în măsură însemnată materialul de schimb, pe când celelalte bănci mari budapestane, discontează chiar și cambii de prima bonitate numai cu $\frac{1}{4}$ % peste rata oficială și chiar cu 4% și mai bine. În Viena asemenea s'a urcat discountul privat până la $3\frac{3}{8}$ % și în cercurile financiare se așteaptă cu siguranță o nouă urcare a procentului de discount.

În piețele externe de bani se observă oarecare încordare, numai în Berlin, unde discountul privat s'a urcat până la $2\frac{1}{2}\%$ și 3% . În Londra situația este aproape neschimbată, discountul privat $2-2\frac{1}{8}$; iar în Paris este abundență de bani; discountul privat $1\frac{1}{2}\%$.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Institutele de bani pe teritoriul camerei de comerț și industrie din Brașov în anul 1904. Din raportul Camerei de comerț din Brașov apărut de curând dăm următoarele: Numărul institutelor nouă de bani și credit, cari s'au format în anul 1904, a fost de 15 (față de 18 în anul 1903) și anume:

În comitatul Târnava-mare: reuniuni de economie și avansuri (cu răspundere nelimitată) în Bulia, Ticușul-săsesc, Ferihaz, Daneș, Metișdorf, Noul, Noiștat, Rotbav și Dăișoara;

în comitatul Sibiiu: reuniuni de economie și avan-

suri (cu răspundere nelimitată) în Chirpăr și Șura-mică;

apoi s'a format o „reuniune de revizuire a institutelor de credit din provincie ca asociațiune” cu răspundere limitată în Sibiiu;

în comitatul Brașov s'a transformat în Brașov o reuniune de economii și ajutorare (Brassói takarék és önsegélyző szövetkezet) într'o societate pe acțiuni: „Brassói népbank részvénytársaság”, cu un capital fundamental de K 100,000;

s'a înființat de nou o asociațiune de credit în Satu-nou ca membru al asociațiunii de credit centrale regnicolare;

în comitatul Făgăraș: o asociațiune de credit cu răspundere nelimitată în Lissa și o asociațiune de credit în Telechi-Recea ca membru al asociațiunii de credit centrale regnicolare.

Relativ la situațiunea *asociațiunilor de credit industriale ca membri ai asociațiunii de credit centrale regnicolare* comunicăm următoarele date după starea lor la finea anului 1904 (cu excepțiunea asociațiunii din Sas-sebeș, care încă nu a trimis datele până acum)

	Anul fondării	Numărul membrilor		Mize subscribe				Sume plătite pentru mize		Mărimea creditului acordat membrilor		Perdere		Profit		Subvențiune dela stat	
				Valoare nominală													
				singu-ratic		total											
				K	f	K	f										
Brașov	1902	397	559	50	—	27,950	—	10,129	80	97,638	23	—	—	663	13	10,000	—
Sibiiu	1900	127	195	50	—	9,750	—	7,638	—	28,243	64	—	—	773	72	4,000	—
Făgăraș	1900	174	218	50	—	10,900	—	6,281	—	55,029	90	—	—	320	41	5,300	—

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Publicăm aici în extras — după raportul ministerului de agricultură ung. dela 15 August a. c. — situațiunea sămănăturilor și a împrejurărilor agricole ale Ungariei.

În jumătatea primă a lunii lui August a domnit timp ceva mai favorabil și mai răcoros. Lipsa de ploaie se continuă și acum, deasemenea și plângerile contra acestei lipse. Ploi îndestulitoare au căzut numai în puține locuri și e de regretat, că acum sămănăturilor de toamnă târzii o ploaie bogată le-ar putea numai puțin ajuta. Tocmai de aceea dela sămănăturile de toamnă târzii nu putem avea în prospect o recoltă bună.

Adevărat, că sunt singuratic excepțiuni, unde a ploat la timp, dar mai ales în regiunile năsiptoase rezultatul recoltei de cucuruz, cartofi și păstăioase sigur are să fie mult mai slab decât cel normal; iar în bazenul Tisei, unde și recolta cerealelor a fost cea mai minimă, va fi foarte slabă și recolta celorlalte produse, incluzive a nutrețurilor. Această regiune cuprinde comitatele: Haidu, Bichiș, o parte din Iasigia—Cumania-mare—Solnoc, Cianad, Ciongrad, în parte Sabolei, Sătmar, Bihor, Arad, Bereg și Zemplin. În aceste comitate au suferit toate plantele agricole, ceea ce în parte s'a întâmplat și în alte regiuni ale țării, natural pretutindeni unde ploaia a lipsit în permanență. Astfel și recolta nutrețurilor nu a fost destul de sa-

tisfăcătoare, iar în regiunea Tisei lipsa de nutreț e simțită. Strugurii și poamele nu se desvoaltă satisfăcător, așa că se poate zice, că seceta și nădufurile continue au cauzat iarăș multe pagube.

Noroc e, că spicoasele — cuantitativ — au dat un rezultat mai favorabil, decât recolta anului trecut. După probele de treerat, ce s'au făcut aproape pretutindeni recolta cerealelor anului trecut este evaluată cuantitativ mai favorabilă decât mijlocie, pe când calitativ a rămas mult îndărătul celei din anul trecut. Grâul, săcara, orzul și ovăzul fără excepțiune sunt defectuoase și mai ușoare decât normal.

Prospectele recoltei cerealelor sunt prezentate acum astfel:

	Teritoriul cultivat în jug. cat.	Per jug. cat. în măji metr.	Produceț. an. curent în măji metr.	Produceț. an. trecut în măji metr.
Grâu	6.031,546	7-15	42.720,000	37.300,000
Săcară	1.979,351	7-06	13.550,000	11.980,000
Orz	1.817,128	7-54	13.420,000	10.870,000
Ovăș	1.787,808	6-67	11.700,000	9.100,000

Cucuruzul. Ploile din urmă au ajutat puțin cucuruzului în unele regiuni; totuș ele nu au fost de ajuns în multe locuri, și în multe locuri ele au venit așa de târziu că nu au mai putut ajuta nimic. Cele mai multe plângeri asupra veștejirii plantelor au sosit din regiunea Tisei și dintre Tisa și Dunăre. După evaluarea ce se poate face acum recolta cucuruzului abia va fi mijlocie.

Cartofi timpurii au dat în părțile sudice recoltă

slabă, iar în celelalte regiuni recoltă satisfăcătoare. *Cartofii* târzii vor da recoltă slabă.

Plantele de grădină și diferitele soiuri de varză sau deteriorat foarte mult și în parte au perit din cauza secetei.

Păstăioasele nu vor da recoltă favorabilă.

Meiul și hrișca se desvoltă foarte slab.

Cânepa și inul au dat în partea cea mai mare rezultate mijlocii.

Tutunul s'a desvoltat în mod corăspunzător. Ploaia din urmă i-a fost foarte favorabilă.

Napii de zăhar și de nutreț abia vor da o recoltă mijlocie.

Plantele de nutreț au fost foarte mult impiedecate în desvoltare prin secetă. *Trifoiul și luferna* abia au mai odrăslit după a doua cositură. *Cucuruzul de nutreț și mohorul* s'au veștejit în mare parte; ploaia ar mai putea să ajute ici-colea.

Livezile au dat numai în puține locuri o recoltă satisfăcătoare de otavă. Pentru creșterea ierbii ploaia e foarte de dorit.

Pe *pășuni* vitele abia mai găsesc ceva nutremânt.

Viile nu vor da recolta evaluată pe baza impregiurărilor favorabile din primăvară.

Pomii vor da o recoltă nesatisfăcătoare și prospectele se deteriorează neîntrerupt prin căderea poamelor, cauzată de secetă și vermi. *Prunele* promit ceva în regiunea dintre Tisa și Murăș, *merele și perele* în Ardeal.

*

În *Austria*. După raportul ministerului de agricultură dela 15 August în Galiția, Bucovina, Austria-de-sus, Austria-de-jos, Carintia și Salzburg seceta a cauzat pagube; în Boemia însă a ploat.

Recolta *grâului și a săcării* a fost mijlocie în Austria-de-sus și de jos, sub mijlocie în Moravia și Boemia, în celelalte provincii a fost satisfăcătoare afară de Galiția și Bucovina unde cea mai mare parte a fost mijlocie.

Sămănăturile de vară au suferit deasemenea din cauza secetei.

Orzul a dat numai în parte recoltă satisfăcătoare. *Ovăzul* a dat recoltă nefavorabilă. *Cucuruzul* este satisfăcător cu excepțiunea Carintiei și Bucovinei. *Cartofii* au suferit din cauza secetei. După ploile din urmă ei s'au ameliorat, asemenea și *napii de zăhar și de nutreț*.

În *România* recolta *grâului* e foarte îmbucurătoare; în privința cantitativă ea e mai mare ca aceea a anului trecut, dar în calitate mai slabă.

Sămănăturile de porumb s'au mai îndreptat. Se așteaptă o recoltă de 65%, care va fi suficientă pentru consumația internă și va da și un plus pentru export.

Orzul și ovăzul n'au corăspuns așteptărilor.

Recolta *rapitei* a fost foarte bună.

Recolta *viilor* poate fi conziderată nu ca prea bogată, dar de o bună calitate.

CRONICA.

Pașapoartele și emigrarea. Conspicuitul următor al Camerei de comerț din Brașov ne arată numărul pașapoartelor și certificatelor de călătorie date

în anul 1904 în comitatele circumscripției acestei Camere:

In comitatul:	Pașapoarte:	Certificate:	
Brașov	8275	2488	cu durată de 15 și 30 de zile
Sibiiu	8024	5326	" " " 5, 8 și 15 "
Făgăraș	5990	2362	" " " 8 și 15 zile
Târnava-mare	5395		

Emigrarea este în creștere în toate patru comitatele ale circumscripției acestei Camere; direcțiunea ei este, ca în anii trecuți, mai cu seamă spre România și apoi în măsură cu mult mai mare spre America.

Emigranții din comitatul Brașov din comunele cercului Săcelelor și orașului Brașov urmează tot direcția cea veche spre România învecinată, pe când cei din cercul de sus și de jos au început emigrarea spre America și până acuma emigrarea a luat extenziunea cea mai mare în comuna Crizbav. Până acuma însă emigrarea încă n'a luat măsuri atât de îngrijitoare în acest comitat, deși există temerea, că și aici se va extinde incurând. Mare este creșterea emigrației în America din comitatele Sibiiu, Făgăraș și Târnava-mare.

În comitatul Sibiiu mișcarea s'a extins asupra tuturor cercurilor pretoriale. Deosebit de bătătoare la ochi este ea în comitatul Făgăraș, unde a luat dimensiunile cele mai mari în comunele din cercul Arpașului și Șercăii.

Cauzele părăsirii vetrei strămoșești trebuiesc căutate în situațiunea economică nefavorabilă, care s'a înrăutățit foarte mult în urma secetei celei mari din anul expirat.

Ca mijloace potrivite pentru a împiedecă emigrarea avem de enumerat și de astă-dată cele amintite în rapoartele anterioare: asigurarea legală a unui minim pentru existență scutit de dare, de care ar trebui să beneficieze mai cu samă proprietarii mici de pământ și industriașii mici cei foarte împovărați; introducerea sistemului de dare progresivă de câștig; comasațiunea; introducerea cu ajutorul statului a unei economii de vite mai nobile și mai rentabile; lățirea și promovarea culturii poamelor cu ajutorul instructorilor ambulanți specialiști și prin înființarea de grădini de pomi de model etc. — în altă privință decentralizarea sistematică a industriilor mai mari, mai cu samă a aceluia, cari au recurs la ajutorul statului, reparitându-le pe teritoriile provinciale potrivite lor.

Relativ la *pașapoarte* trebuie să relevăm și aici dispozițiunile legii celei nouă de pașapoarte (Art. VI: 1903), cari ating în modul cel mai desavantajos cele mai vitale interese ale comerțului și comunicațiunei noastre externe cu România. În senzul ordinului de executare Nr. 70,000/1904 al Ministerului de interne se dau *certIFICATE DE CĂLĂTORIE* (fără timbru) pe durată de 8 zile numai locuitorilor din comunele așezate în lăuntru unui raion de 40 klm. dela granița României, cari dovedesc, că sunt zileri fără avere, lucrători ect., pe când ca excepțiune chiar și pentru o singură călătorie făcută într'un an întreg de zile măcar și numai pentru câteva oare sau pentru două-trei zile, un pașaport regulat și scump pe un an întreg plătind pentru el K 8.

Față de această restricțiune, care îngreunează foarte tare comunicațiunea limitrofă cu România, cauzând daune însemnate, se ridică din toate părțile dorința ferbinte, ca vicecomiții din comitatele dela graniță, cum a fost și până la 1 August 1904, să poată da iarăș certificate de călătorie pentru călătoriile de *durată scurtă*, amăsurat trebuinței, pentru un timp

scurt de comunicațiune limitrofă (pe 3, 5 și 15 zile) și anume fără deosebire pentru toate acele persoane și mai cu samă comercianți (cu deosebire meseriași mici, comercianți mici, birtași mici) și turiști, cari pot să-și documenteze după cuviință persoana lor și împrejurarea, că nu există nici o pedecă contra edării certificatului.

Din nenorocire o propunere a Camerei noastre sprijinită și de cele mai multe dintre Camerele surori, care aveă de scop schimbarea ordinului din chestiune, a fost rezolvată de curând negativ din partea Ministerului de interne. Camera însă va trebui să revină iarăș asupra acestei chestiuni în vederea pagubei mari, ce o cauzează această restricțiune de tot nemotivată a comunicațiunii.

SUMAR.

Conferența IV a Băncilor noastre. — Relațiunile comerciale dintre Austro-Ungaria și România. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: Institutele de bani pe teritoriul camerei de comerț și industrie din Brașov în anul 1904. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Pașapoartele și emigrarea.

„MERCUR“

societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud.

CONCURS

pentru ocuparea postului de contabil I. la societatea acționară de împrumut și păstrare „Mercur“ în Năsăud.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual K 1600.
2. Bani de cuartir K 300.
3. Tantiemă statutară și

4. Drept de penziune amăsurat statutului fondului de penziune.

Dela recurent se cere a fi absolut de școala comercială, să posadă praxă suficientă în purtarea agendelor de bancă, să conducă independent contabilitatea și să poseadă perfect atât în scris cât și în vorbire limba română și maghiară.

Noul ales după serviciu de un an neexceptionabil va fi numit definitiv.

Concursele sunt a se adresa direcțiunii până în 10 Septemvrie st. n. a. c. în Năsăud (Naszód com. Besztercze-Naszód).

Alesul e îndatorat a-și ocupa postul imediat după alegere.

Năsăud, la 18 August n. 1905.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 23 August 1905.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v. cor.	p. 100 K
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	100-75	100-80
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.	100-70	101-70
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	158-90	159—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	192-95	193—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „	295-50	298-50
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119-65	119-50
4	„ „ Cor.	100-75	100-65
3 1/2	„ „ de invest.	93-10	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	115-95	116—
4	„ „ Cor.	96-70	96-90
3 1/2	„ „ „ „ „ „	87-60	88—
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl.	220—	221-50
4	„ „ p. regul. Tisei sc. de dare	167-60	170—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	102-40	102—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	81-75	81-70
4	Oblig. rurale croato-slavone	97-75	98-50
4	„ „ ungare	97-10	97-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	276—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	96-90	97-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104-40	—
4 1/2	„ „ „ „ „ „ Budapesta	96-90	97-50
2	„ „ „ „ „ „ sêrbesti à 100 fr.	103-50	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	142—	—
—	Impr. bulgar 1889	118-90	118—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fone. austr.	101-15	—
3	„ „ „ „ „ „ cu premii, 1880	309-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-80	—
4	„ „ „ „ „ „ 50 ani	—	101.80
4 1/2	Banca com. ung. Pesta	100-95	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	99—	99—
4 1/2	Obl. com. „ ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-70	108-75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	100-20	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-25	98-75
4	Inst. de credit fonciar ungar	100—	100—
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	99-65	99-75
4 1/2	Banca hipotecară ungară	101—	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	101—	99-25
4	„ „ „ „ „ „ „ „ cu premii	272-25	137—
4 0/0	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	—
5	„Albina“, Sibiu	—	102-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
5	„ „ „ „ „ „ „ „ Brașov	—	103-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-75
4	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ VII.	—	99-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	27-50	28-50
	Credit, à fl. 100—	482-50	487—
	Clary, à fl. 40— v. c.	164—	—
	Buda, à fl. 40—	179—	178—
	Pálffy, à fl. 40—	185-50	184—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	56—	58—
	„ „ ungară, à fl. 5—	35-75	38—
	Rudolf, à fl. 10—	66—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	222—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	544—	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	13—
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	12-25
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-39	11-40
	„ c. reg.	11-34	11-33
	Napoleon'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-12	19-15
	20 Marce germ. aur	23-55	23-53
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-45	117-50
	„ franc. 100 Fr.	—	95-65
	„ ital. 100 Lire	95-65	95-67
	Ruble, bilete, 100	253-79	—
	Lei românești, 100	—	95-50

Prețul per bucată

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

Incheierea semestrală cu 30 Iunie 1905.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIV.		PASIV.	
	K f		K f
Casa în număr	32,632·14	Capital social:	
Monete	4,355·82	6000 acțiuni à K 200	1.200,000·—
Cambii de bancă	10.379,086·02	Fondul de rezervă al acționarilor	200,000·—
Împrumuturi hipotecare	6.050,162·62	Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500,000·—
Credite personale	1.760,882·10	Fondul special de rezervă	112,715·49
Credite cambiale cu acoperire hipot.	1.764,686·—	Fondul de penziuni al funcționarilor	476,086·—
Credite de cont-curent	2.066,622·04	Depuneri spre fructificare	13.382,247·14
Avansuri pe efecte publice	111,890·—	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	1.280,000·—
Credite fixe	9,074·10	Scrisuri fonciare cu 5% în cor. în circulațiune	3.139,000·—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	627,913·56	Scrisuri fonciare cu 4½% în circulațiune	1.000,000·—
Efecte publice	2.492,536·19	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune	215,500·—
Acții dela diverse bănci	186,465·—	Cambii de bancă reescomptate	2.975,491·80
Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare	532,909·—	Diverse conturi creditoare	1.436,312·21
Efectele fondului de penziuni al funcționarilor institutului	3,000·—	Dividende neridicate	11,060·—
Mobilier	8,300·—	Interese anticipate	146,372·74
Diverse conturi debitoare	175,266·29	Profit net	130,995·50
	<u>26.205,780·88</u>		<u>26.205,780·88</u>

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

DEBIT.		CREDIT.	
	K f		K f
Interese:		Interese:	
pentru dep. spre fructificare	281,350·42	dela cambii de bancă	245,112·01
pentru scrisuri fonciare	149,783·38	„ împrumuturi hipotec.	210,527·35
pentru împrumuturi luate pe efecte	15,943·04	„ credite personale	64,109·79
	<u>447,076·84</u>	„ efecte publice	71,558·71
Spese:		„ credite camb. cu acop. hipot.	49,356·63
Salare	56,460·38	„ credite de conto-curent	49,784·06
Bani de cuartir	10,617·50	„ avansuri pe efecte	2,966·39
Imprim., registre, porto, diverse	18,710·02	„ credite fixe și împrum.	
Marce de prezență	4,880·—	pe produse	110·94
	<u>90,667·90</u>	Chirie	7,776·67
Contribuțiune:		Proviziuni	14.699·77
directă	18,000·—		
10% dare la interesele dela depuneri	29,262·08		
	<u>47,262·08</u>		
Profit net	<u>130,995·50</u>		
	<u>716,002·32</u>		<u>716,002·32</u>

Sibiiu, 30 Iunie 1905.

Cosma m. p.,
director executiv.

Șuluțu m. p.,
prezident.

Dr. E. Beu m. p.,
membru al direcțiunei.

Iosif Lissai m. p.,
contabil-șef.

I. Papiu m. p.,
membru al direcțiunei.